

ПРОБЛЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ В ІНТЕРНЕТ-ТОРГІВЛІ

Арабаджі М.К.

Науковий керівник – к.е.н., доц. Антоненко В.М.
ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»
м. Покровськ, Україна

В сучасних умовах функціонування економіки розвиток інформаційних технологій та поширення мережі Інтернет сприяє активному розвитку такої форми дистанційної торгівлі, як інтернет-торгівля.

Як і для будь-якого бізнесу, для початку торгівлі через інтернет необхідно зареєструватися суб'єктом підприємницької діяльності – фізичною особою, або створити юридичну особу та стати на облік в органах державної фіскальної служби [6].

Оподаткування інтернет-магазину будується на нормах, закріплених Податковим кодексом України. Податковий кодекс України передбачає два податки, якими може оподатковуватися дохід суб'єкта підприємництва: податок на прибуток підприємств і податок на доходи фізичних осіб. Першим з них обкладається прибуток юридичної особи, другим – фізичних осіб взагалі та фізичних осіб-підприємців [7].

Торгівлю через інтернет-магазин можна класифікувати по-різному, залежно від різних факторів:

- як роздрібну, оскільки через інтернет-магазини переважно здійснюють продаж товарів та надання торговельних послуг кінцевому споживачу;
- як продаж товарів на замовлення та як дистанційну торгівлю.

Особливості в оподаткуванні інтернет-торгівлі полягають в наступному:

1. Відповідно до Податкового кодексу України [1], спрощена система оподаткування не поширюється на суб'єктів господарювання, що здійснюють продаж товарів (послуг) через Інтернет, а мають знаходитись на загальній системі оподаткування.

2. Особа, яка поставляє товари (послуги) на митній території України з використанням глобальної або локальних комп'ютерних мереж, підлягає обов'язковій реєстрації як платник податку на додану вартість, незалежно від суми річного доходу. При цьому особа-нерезидент може здійснювати таку діяльність тільки через своє постійне представництво, зареєстроване на території України.

Отже, для ведення інтернет-торгівлі фізична або юридична особа має знаходитись на загальній системі оподаткування та бути платником ПДВ.

Розглянемо детально облік деяких витрат на створення та функціонування інтернет-магазину.

Витрати на виготовлення Web-сайту в обліку підприємства доцільно відображати наступним чином: визнати Web-сайт нематеріальним активом а витрати на його створення сайту – капітальними витратами.

Оскільки Web-сайт – результат творчої діяльності, то він є об'єктом авторського права [9], а таке авторське право належить підприємству [2].

Якщо договір на створення веб-сайту передбачає перехід до платника податку – замовника права інтелектуальної власності (авторського права) на цей веб-сайт, то витрати, понесені таким платником згідно з цим договором, підлягають амортизації [1].

Витрати на оплату послуг хостінгу (оренда дискового простору), коллокейшину (оренда сервера у провайдера), плата за домен (доменне ім'я не продається, а передається в тимчасове використання) включається до складу витрат як витрати, пов'язані з підготовкою й організацією виробництва, а також продажем продукції, робіт і послуг відповідно.

З метою бухгалтерського і податкового обліку операцій в торгівлі через інтернет-магазин можна виділити 3 типи розрахункових операцій:

1) оплата готівкою:

- через кур'єрську службу підприємства;
- за допомогою послуг сторонньої кур'єрської організації;
- через поштові відділення;
- оплата готівкою в офісі магазину;

2) безготівкові розрахунки (банківський переказ);

3) розрахунки електронними грошима;

Розглянемо детально ці операції.

1. У разі наявності на підприємстві власної кур'єрської служби, підприємство має проводити розрахунки за допомогою РРО, в даному випадку портативного [3]. В такому випадку, суб'єкт господарювання складає «Звіт про використання РРО». Підприємство також має придбати торговий патент, оскільки з'являється місце продажу товарів [5]. Патент має знаходитись у кур'єра під час продажу товарів.

Якщо підприємство використовує послуги сторонньої кур'єрської служби, то кур'єр, який отримує кошти за товар, вносить її на банківський рахунок підприємства.

При доставці товарів поштою, товар разом із супроводжуючими документами передається відповідальній особі, з якою укладається договір про повну матеріальну відповідальність. Така особа оформлює відправлення на адресу покупця та оплачує поштові послуги за доставку. Про факт отримання товару продавцю надсилається повідомлення.

Під час отримання товару в офісі продавця приймання-передачу товару фіксують у бланку замовлення на доставку товару (в двох екземплярах – для продавця та покупця). Приймання готівки оформлюють за допомогою РРО.

2. При розрахунках банківським переказом, покупець, роздрукувавши документ з сайту сплачує рахунок шляхом банківського переказу на поточний рахунок підприємства.

3. Під час розрахунку електронними грошима, можуть використати такі платіжні системи webmoney, гурау та ін. Сфера розрахунків електронними грошима регулюється «Положенням про електронні гроші», затвердженим Постановою НБУ від 25.06.2008 р. № 178 [8].

Значно рідше при інтернет-торгівлі застосовується оплата за допомогою банківської платіжної картки (БПК) та електронними грошима.

Результати проведеного дослідження показали, що, незважаючи на стрімкий розвиток інтернет-торгівлі, ця сфера досі лишається недостатньо врегульованою на законодавчому рівні.

Суб'єкти господарювання, які ведуть торгівлю через Інтернет, мають знаходитись на загальній системі оподаткування та бути зареєстрованими як платник податку на додану вартість, незалежно від суми річного доходу.

Web-сайт визнається нематеріальним активом, а витрати на оплату послуг хостінгу, коллокейшину, плата за домен доцільно включати до складу загальновиробничих витрат або витрат на збут.

Розрахунки електронними грошима ускладнюються тим, що з метою визначення бази оподаткування суми отриманого доходу мають бути підтверджені банківськими виписками, отже такі розрахунки мають проводитись за допомогою банку.

Перелік використаних джерел

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>.
2. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>.
3. Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг: Закон України від 06.07.1995 р. № 265/95-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/265/95-вр>.
5. Про патентування деяких видів підприємницької діяльності: Закон України від 23.03.1996 р. № 98/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/98/96-вр>.
6. Абліцов О. Відкриття інтернет-магазину. Деякі юридичні аспекти та особливості ведення бізнесу. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://byhgalter.com/vidkrittya-internet-magazinu-deyaki-yuridichni-aspekti-ta-osoblivosti-vedennya-biznesu/>.
7. Гутгарц Д. Оподаткування інтернет-магазину. Частина перша: Загальна система. [Електронний ресурс] / Д. Гутгарц. – Режим доступу : <https://ilaw.center/opodatkovannya-internet-biznesu-v-ukrajini/>.
8. Положення про електронні гроші в Україні: затверджене Постановою Національного банку України від 25.06.2008 р. № 178 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0688-08>.
9. Про веб-сайт як об'єкт авторського права: Лист Держдепартаменту інтелектуальної власності від 22.01.2007 р. № 16-14/231 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1038.1466.0>.